

۱۴۸۵۴۷۵

مجموعه کتاب

آثار قانونی توقیف حساب‌های بانکی در ایران

مؤلفان:

رضا سهم دینی

(دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوص دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان)

احمد عسکری

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان)

(برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد)

سرشناسه: سهم‌دینی، رضا، ۱۳۵۵ -

عنوان قرارداد: ایران، قوانین و احکام
Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: آثار قانونی توقیف حسابهای بانکی در ایران/مؤلف رضا سهم‌دینی، احمد عسگری..

مشخصات نشر: تهران: برتراندیشان، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۳۰ ص.

شابک: ۱۶۰۰۰۰ ریال : ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۷۷-۰-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: بانک و بانکداری — قوانین و مقررات — ایران

موضوع: Banking law — Iran

شناسه افزوده: سهم‌دینی، رضا، ۱۳۵۵ -

رده بندی کنگره: ۴۰-K11/ع۲۱۵ ۱۳۹۵

رده بندی دیو: ۳۴۶/۵۵

شماره کتابشناسی یی: ۴۵۸۲۳۷۰

عنوان کتاب آثار قانونی توقیف حسابهای بانکی در ایران

مؤلفان: رضا سهم‌دینی، احمد عسگری

ناشر: انتشارات برتر اندیشان

صفحه‌آرایی اصغر جوزی‌پور

طراح جلد سعید حجازی

نوبت چاپ اول، ۱۳۹۵

شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۱۷۷-۰-۵

قیمت ۱۶۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش:

میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، خیابان فرصت شیرازی، پلاک ۱۸ واحد ۲

انتشارات برتر اندیشان، تلفن ۶۶۵۶۸۱۵۸-۶۶۵۷۵۶۸۱

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول: انواع سپرده

۱-۱. سپرده قرض الحسنه پس انداز	۲۳
۲-۱. سپرده های سرمایه گذاری مدت دار	۲۴
۳-۱. درآمدهای بر صنعت بانکداری	۲۶
۴-۱. بانکداری - دید	۲۸
۵-۱. اهداف و انگیزه های بانکداری و جوه مزاد	۲۹
۶-۱. روحیات صاحبان جوه	۳۰
۷-۱. جایگاه و تعریف بانک	۳۱
۸-۱. انواع و ویژگی های سپرده های بانکی متعارف	۳۲
۹-۱. جایگاه و تعریف بانک در بانکداری بدون ربای ایران	۳۴
۱۰-۱. انواع سپرده در بانکداری ایران	۳۴
۱-۱۰-۱. سپرده جاری (قرض الحسنه)	۳۵
۲-۱۰-۱. سپرده پس انداز (قرض الحسنه)	۳۵
۳-۱۰-۱. سپرده سرمایه گذاری مدت دار	۳۶
۱۱-۱. نقد و بررسی تجهیز منابع در بانکداری بدون ربای ایران	۳۷
۱-۱۱-۱. سپرده جاری (قرض الحسنه)	۳۷
۲-۱۱-۱. سپرده پس انداز (قرض الحسنه)	۳۸
۳-۱۰-۳. سپرده سرمایه گذاری مدت دار	۴۱
۱۲-۱. حساب های بانکی در ایران، ضرورت های آینده	۴۴
۱-۱۲-۱. فرض نخست، فرض تغییر قانون بانکداری بدون ربا	۴۵
۲-۱۲-۱. انواع سپرده ها در فرض نخست سپرده جاری	۴۶
۳-۱۲-۱. سپرده پس انداز با سود معین	۴۷
۴-۱۲-۱. سپرده سرمایه گذاری با سود معین	۴۹
۱-۱۱-۴. انواع سپرده های سرمایه گذاری با سود معین	۵۱

۱۳-۱. فعالیت‌های بانک در فرض نخست	۵۱
۱-۱۳-۱. فرض دوم، حفظ قانون عملیات بانکداری بدون ربا	۵۱
۲-۱۳-۱. انواع سپرده در فرض دوم سپرده جاری	۵۲
۳-۱۳-۱. سپرده قرض‌الحسنه	۵۳
۴-۱۳-۱. سپرده پس‌انداز با سود معین	۵۳
۵-۱۳-۱. سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار با سود معین	۵۳
۶-۱۳-۱. سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار با سود متغیر	۵۳
۷-۱۳-۱. انواع سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار با سود متغیر	۵۴

فصل دوم: حقوق بانکی و ماهیت حقوقی سپرده‌ها و قراردادهای بانکی در ایران

۱-۲. منابع حقوق بانکی	۵۹
۲-۲. موضوع قرارداد بانکی	۶۱
۱-۲-۲. مفهوم عقد	۶۲
۲-۲-۲. مفهوم قرارداد	۶۲
۳-۲-۲. مفهوم معامله	۶۴
۴-۲-۲. مفهوم قراردادهای بانکی موضوع اعطای تسهیلات	۶۴
۳-۲. ماهیت حقوقی عقود بانکی	۶۶
۴-۲. اقسام قراردادهای بانکی	۶۶
۱-۴-۲. اقسام قراردادهای بانکی به اعتبار تصریح یا عدم تصریح: قانون مدنی	۶۷
۲-۴-۲. اقسام قراردادهای بانکی موضوع عقود معین به اعتبار اقسام	۷۰
۳-۴-۲. ویژگیهای قراردادهای بانکی موضوع اعطای تسهیلات	۷۱

فصل سوم: روند قانونی توقیف حساب‌های بانکی و پیامدهای حقوقی آن

۱-۳. درآمد	۷۹
۲-۳. ارائه اطلاعات مورد نیاز مراجع ذیصلاح	۸۰
۳-۳. توقیف موجودی حساب مشتریان	۸۴
۴-۳. دادرسی	۸۸
۵-۳. روند رسیدگی‌های کیفری	۸۸
۱-۵-۳. صلاحیت‌های دادرسی	۸۸

۹۰.....	۲-۵-۳. قرار منع تعقیب
۹۴.....	۶-۳. روند دادرسی های حقوقی
۹۴.....	۱-۶-۳. صلاحیت محاکم حقوقی
۹۵.....	۲-۶-۳. صنف مرجع
۹۵.....	۳-۶-۳. نوع مرجع
۹۶.....	۱-۶-۳. درجه مرجع
۱۰۰.....	۲-۶-۳. اظهار نامه
۱۰۰.....	۳-۶-۳. دادخواست
۱۰۲.....	۴-۶-۳. ابلاغ
۱۰۲.....	۵-۶-۳. ابلاغ معی
۱۰۳.....	۶-۶-۳. ابلاغ قانون
۱۰۴.....	۷-۶-۳. ابلاغ قانونی به اشخاص حقیقی
۱۰۴.....	۸-۶-۳. قرار تأمین خواسته
۱۰۵.....	۹-۶-۳. خسارت احتمالی
۱۰۶.....	۱۰-۶-۳. دستور مؤقت
۱۰۸.....	۷-۳. صلاحیت های قضائی
۱۰۸.....	۱-۷-۳. دادگاه بدوی
۱۰۹.....	۲-۷-۳. دادگاه تجدید نظر
۱۰۹.....	۳-۷-۳. دیوان عالی کشور
۱۱۲.....	۴-۷-۳. دیوان عدالت اداری
۱۱۲.....	۵-۷-۳. صلاحیت دیوان عدالت
۱۱۴.....	۶-۷-۳. تجدید نظر در دیوان عدالت اداری
۱۱۴.....	موارد معینه
۱۱۵.....	نحوه رسیدگی

فصل چهارم: نتیجه گیری

۱۱۹.....	نتیجه گیری
۱۲۷.....	منابع و مأخذ

مقدمه

یکی از مسائل مطرح در زمینه اجرای احکام مالی از طریق توقیف اموال محکوم علیه این است که صدایق اموال قابل توقیف به علت قابلیت تفسیر متفاوت توسط مأمورین اجرا در مراجع قضایی و حتی در پرونده های مختلف یکسان دیده نمی شوند به عبارتی ممکن است در مورد دو نفر محکوم علیه در دو پرونده با اموال و دارایی های نسبتاً یکسان یکی کل اموال وی مشمول مستثنیات دین تلقی گردد و دیگری براساس برداشتی که مأمور اجرای دیگر دارد قسمتی از اموالش جهت استیفای محکوم به توقیف گردد. این تفاوت در اعمال قانون در این مرحله از دادرسی اجرای عدالت را دچار خدشه می سازد. بعلاوه قانون اجرای احکام مدنی اساساً کمتر مورد مطالعه و شرح و بررسی قرار گرفته که این موضوع از رون بردن و سهولت عمل به آن در مرحله اجرا می کاهد؛ برخورد دستگاہهایی که مطابق قانون حق توقیف اموال بدهکار را تحت عناوین مدیون، محکوم علیه، مؤدی مالیاتی و غیره در قبال بدهکاری دارند متفاوت است زیرا هر یک به استناد قانون خاص خود به گونه ای متفاوت عمل می کنند. در حالیکه اگر قرار است نیاز شخص بدهکار و خانواده او موجب مستثنی شدن بعضی از اموالش گردد.

اغلب دعاوی بانکی علیه اشخاص به خواسته «مطالبه وجه» طرح می‌شود و مستند آن قراردادی است که خواننده یا خواندگان، سیمت مدیون اصلی یا ضامن را در آن دارند.

اسناد و مدارکی که بانک به حکم مقررات ملزم به نگهداری آنها است، مستندات محکمی برای اثبات ادعای بانک در مقابل بدهکار (متعهد) و ضامن محسوب می‌شود. همچنین ممکن است بانک اموالی را برای تضمین وصول مطالبات خود در وثیقه داشته باشد. در این میان، قرارداد بانکی با توجه به پیشینه و دلایلی که بررسی می‌شود، اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

این موضوع که قرارداد میان بانک و مشتری، اعتباری برابر با سایر قراردادها دارد یا با توجه به وظایف و کارکردهای بانک‌ها، باید مزایای خاصی برای این نوع قراردادها در نظر گرفت، پس از انقلاب و شروع بحث جدی بوده است؛ از این رو لازم است قبل از هر موضوعی، پیشینه مقررات مرجع در مورد این قراردادها بررسی شود.

مطابق با ماده ۱۲۸۷ قانون مدنی، «اسنادی که در ادارات ثبت اسناد و املاک یا دفاتر اسناد رسمی یا در نزد سایر مأموران رسمی در حدود صلاحیت آنها و بر طبق مقررات قانونی تنظیم شده باشند، رسمی است». رسمی بودن سند، این اثر را به دنبال دارد که مدلول سند، در صورتی که راجع به دیون و سایر اموال منقول باشد، بدون نیاز به حکم دادگاه و به استناد آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی، لازم‌الاجرا بوده و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرایی، قابل اجرا باشد. این امتیاز برای اسناد

رسمی راجع به معاملات املاک ثبت شده نیز وجود دارد. (ماده ۹۳ قانون ثبت اسناد و املاک) هر چند، حق مراجعه به اجرای ثبت، مغایرت و منافاتی با حق و اختیار اقامه دعوا در دادگاه ندارد و لازم الاجرا بودن اسناد رسمی، امتیاز اضافی برای صاحب حق محسوب می شود. دکتر السان در ادامه بیان کرد: پس از انقلاب اسلامی، با ملی شدن بانکها و تعاون مدیر دولتی برای آنها، قانون عملیات بانکی بدون ربا به راحتی می توانست از پرداختن به این بحث که قراردادهای بانکی از نظر حقوقی چه ماهیتی دارند، خودداری کند. با اینکه با توجه به دولتی شدن بانکها، صریحاً این نوع از قراردادها را در زمره اسناد رسمی محسوب کند. وی با بیان اینکه متأسفانه اقدام برای تعیین ماهیت قراردادهای بانکی در ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا، مشکلات عدیده‌ای را در راه وصول مطالبات بانکی، بدهکاران بانکی ایجاد کرد، افزود: در زمان تصویب قانون مذکور (سال ۱۳۶۲) ماده ۵ به نحوی تنظیم شده بود که معاملات بخش مسکن، جعاله، مزارعه و مساقات را شامل نمی شد و بانکها در این موارد مجبور به تنظیم قرارداد در دفاتر اسناد رسمی می شدند.

نسخه اصلاحی ماده ۱۵ در سال ۱۳۶۵، که به طور مطلق تمامی قراردادهای بانکی را در حکم اسناد لازم الاجرا و تابع آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی می دانست، با مخالفت شورای نگهبان روبرو شد و به این شرح به تصویب رسید: «کلیه قراردادهایی که در اجرای این قانون مبادله می شوند، به موجب قراردادی که بین طرفین منعقد می شود، در حکم اسناد رسمی بوده و در صورتی که طرفین در مفاد آن اختلافی نداشته باشند، لازم الاجرا بوده و تابع مفاد آیین نامه اجرایی اسناد رسمی

است. وی با بیان اینکه افزودن شرط «عدم اختلاف طرفین در مفاد قرارداد» برای لازم‌الاجرا بودن قرارداد بانکی، مشکلات بانک‌ها را بیشتر کرد، گفت: از آن جهت که معیاری برای تشخیص مصادیق اختلاف ارایه نشده بود، صرف ادعای اختلاف، مانع اجرای قرارداد از طریق اجرای ثبت می‌شد، زیرا اجرای ثبت صلاحیت رسیدگی به اختلاف در مفاد سند را ندارد. السان ادامه داد: تبصره یک و ۲ الحاقی به ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا در سال ۱۳۷۶، خسارت قابل پرداخت از سوی متخلف از قرارداد اعطای تسهیلات را علاوه بر اصل تسهیلات، شامل سود، خسارت و هزینه‌های ثبتی و اجرائی، دادرسی و حق‌الوکاله می‌داند. همچنین قرارداد بانکی ممکن است ترتیب خاصی برای مطالبه خسارت داشته باشد که در این صورت، خسارت به همان ترتیب قابل مطالبه خواهد بود. وی با بیان اینکه توجه نداشتن به واقعیت‌ها در تدوین ماده ۱۵ و اصلاحات آن، مشکلات ایجاد شده‌ای برای بانک‌ها ایجاد کرده است، ادامه داد: از جمله اینکه مزایای مقرر برای قراردادهای بانکی در متن ماده ۱۵ و اصلاحی ۱۳۶۵ آن یا تبصره‌های الحاقی در سال ۱۳۶۵ و ۱۳۷۶ عطف به‌ماسبق نمی‌شود و لذا امکان مطالبه بسیاری از مطالبات بانکی را با شراری روبه‌رو می‌سازد.

هم‌اکنون لازم‌الاجرا بودن بدون قید و شرط قراردادهای بانکی در ماده ۷ قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانک‌ها تصریح شده است. مطابق با این ماده، «کلیه قراردادهایی که بین بانک و مشتری در اجرای قانون عملیات بانکی بدون ربا منعقد می‌شود، در حکم اسناد رسمی بوده و از کلیه مزایای اسناد تجاری از جمله

عدم نیاز به تودیع خسارت احتمالی بابت اخذ قرار تأمین خواسته برخوردار هستند.» وی با بیان اینکه ماده مذکور، پس از تفریط‌ها و تردیدهای موجود در مورد میزان اعتبار قراردادهای بانکی، راه افراط را در پیش گرفته است، گفت: در حقیقت، قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی، همزمان قرارداد بانکی را در حکم اسناد رسمی و در حکم اسناد تجاری محسوب داشته و تأسیس جدیدی را به علم حقوق عرضه می‌دارد. به گفته‌ی امان‌السان، مطابق با ماده ۱۱۰ قانون آیین دادرسی مدنی، «در دعاوی که مستند آنها چک یا سفته یا برات باشد و همچنین در مورد دعاوی مستند به اسناد رسمی و دعاوی علیه موقوف حواله نمی‌تواند برای تأمین خسارات احتمالی خود تقاضای تأمین کند.» این موضوع بدان معنا است که تأمین خواسته درباره این دسته از اسناد، بدون گرفتن تأمین از خواهان صادر می‌شود.

قرارداد بانکی هرگز در زمره اوراق بهادار نیست و صرف اینکه اجرای یک قرارداد با تضمین‌ها یا وثائقی همراه باشد، آن را دارای همه مزایای اسناد تجاری نمی‌سازد. این عضو هیات علمی دانشگاه با بیان اینکه صرف تعلق قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی با قانون آیین دادرسی مدنی، مزایا و اوقات قرارداد بانکی را می‌توان به این شرح برشمرد، ادامه داد: قرارداد بانکی در حکم اسناد رسمی بوده و به همین دلیل از طریق اجرای ثبت قابل اجرا است. اجرای قرارداد در این مورد با تشریفات انجام می‌شود که در آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا مقرر شده است. وی افزود: به طور خلاصه می‌توان گفت که تقاضانامه صدور اجراییه، توسط اداره حقوقی یا کارشناس حقوقی بانک به اجرای ثبت محل تنظیم قرارداد تحویل داده

می‌شود و بر اساس آن، اجرای ثبت ظرف مهلت قانونی، اجراییه صادر می‌کند. السان عنوان کرد: پس از ابلاغ اجراییه به متعهد و ضامن یا ضامنان، این اشخاص «باید ظرف مدت ۱۰ روز مفاد آن را به موقع اجرا بگذارند یا ترتیبی برای پرداخت دیس خود بدهند یا مالی معرفی کنند که اجرای سند را میسر کند.» (ماده ۲۰ آیین‌نامه اجرای مفاد اسناد رسمی) در صورت عدم اجرای ارادی اجراییه از سوی متعهد یا ضامن، نوبت به بازداشت اموال و حقوق آنها و اجرای مفاد قرارداد بانکی از این طریق می‌رسد. روی در ادامه بیان کرد: در مورد مفاد اسناد و قراردادهای تنظیمی میان بانک‌ها و مشتریان، قانون نحوه وصول مطالبات بانک‌ها، دواير اجرای ثبت اسناد و املاک را مکلف می‌سازد که علاوه بر اصل طلب، نسبت به وصول خسارت تأخیر تأدیه، جریمه عدم انجام تعهد و سایر هزینه‌ها اقدام کنند.

صرف تقاضای خواهان، دادگاه را ملزم به صدور قرار تأمین خواسته نمی‌کند؛ صرف تقاضای خواهان، دادگاه را ملزم به صدور قرار تأمین خواسته نمی‌کند؛ زیرا مواردی که در آن دادگاه ملزم به قبول تقاضای تأمین خواسته است، در قوانین مشخص شده و مصادیق اصلی آن در ماده ۱۰۸ قانون آیین دادرسی مدنی ذکر شده است.

بر اساس ماده ۱۰۸ قانون آیین دادرسی مدنی «خواهان می‌تواند قبل از تقدیم دادخواست یا ضمن دادخواست راجع به اصل دعوا یا در جریان دادرسی تا وقتی که حکم قطعی صادر نشده، در موارد زیر از دادگاه درخواست تأمین خواسته کند و دادگاه مکلف به قبول آن است:

الف - دعوا هستند به سند رسمی باشد.

ب - خواسته در معرض تضییع یا تفریط باشد.

ج - در مواردی از قبیل اوراق تجاری و اخواست شده که به موجب قانون، دادگاه مکلف به قبول درخواست تأمین باشد.

د - خواهان، خساراتی را که ممکن است به طرف مقابل وارد آید، نقداً به صندوق دادگستری بپردازد.

تبصره - تبیین میزان خسارت احتمالی، با در نظر گرفتن میزان خواسته به نظر دادگاهی است که درخواست تأمین را می‌پذیرد. صدور قرار تأمین موکول به ایداع خسارت خواهد بود.

همچنین به دلیل اینکه قرارداد بانکی از جمله اوراق تجاری (برات، سفته و چک) نیست و اخواست در مورد آن معنا ندارد، بند (ج) ماده ۱۰۸ نیز در مورد آن صدق نمی‌کند. وی تأکید کرد: بنابراین فقط در صورت احراز در معرض تضییع یا تفریط بودن خواسته از سوی خواهان است که دادگاه مکلف به قبول درخواست تأمین خواهد بود.

به نظر می‌رسد تدوین‌کنندگان ماده ۷ قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی در نظر داشته‌اند که صرف استناد به قرارداد بانکی از سوی خواهان (که اغلب بانک است) برای الزام دادگاه به صدور قرار تأمین خواسته کافی باشد اما این مقصود به خوبی بیان نشده است که این خلأ قانونی از مقایسه نادرست و غیرضروری قرارداد بانکی با اسناد تجاری ناشی می‌شود. وی با بیان اینکه قرارداد بانکی، قرارداد رسمی

محسوب نمی‌شود و این موضوع را متن صریح ماده ۷ قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی تأیید می‌کند، اضافه کرد: در واقع هرچند که به نظر می‌رسد قراردادهای تنظیم‌شده در بانک‌های دولتی هر سه شرط سند رسمی مذکور در ماده ۱۲۸۷ قانون مدنی (تنظیم توسط مأمور صالح، مطابق با قانون و در حدود صلاحیت) را دارا هستند، اما ماده ۱۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا و ماده ۷ قانون فوق‌الذکر، در مقام بیان، این قراردادها را سند رسمی محسوب نکرده‌اند.

حتی قرارداد بانک هم، قرارداد رسمی محسوب نمی‌شوند، دو دلیل مهم برای رسمی نبودن قراردادها، بانکی وجود دارد:

نخست اینکه بر ارض دولت بودن بانک، با توجه به اینکه قرارداد بانکی توسط کارمند بانک تنظیم می‌شود و بانک به عنوان تاجر، یکی از طرفین این قرارداد را تشکیل می‌دهد، به نظر می‌رسد که یکی از اوزام رسمیت سند یعنی «بی‌طرف بودن تنظیم‌کننده» وجود ندارد. چرا که کارمند بانک، بر خلاف مأمور اداره ثبت یا سردفتر اسناد رسمی، شخص ثالث نیست؛ بنابراین رسمی بودن قراردادهای بانکی، با توجه به امتیازاتی که این امر برای بانک در پی دارد، ممکن است منجر به تضییع حقوق بدهکار (مشتري) شود. وی در خصوص دلیل دیگر رسمی نبودن قراردادهای بانکی نیز گفت: با توجه به فعالیت بانک‌های خصوصی از سال ۱۳۷۹ و خصوصی‌سازی بانک‌ها از سال ۱۳۸۶، کارکنان بانک‌های خصوصی و خصوصی‌شده «مأمور رسمی دولت» نیستند؛ بنابراین قراردادهایی که میان این بانک‌ها و مشتریان آنها منعقد می‌شود، به طور قطع رسمی نیست. این حقوق‌دان خاطرنشان کرد: فرض رسمی بودن

قرارداد بانک دولتی با وجود رسمی نبودن قرارداد بانک خصوصی، با ماهیت تجاری فعالیت بانک‌ها که مستلزم آزادی رقابت و عدم تبعیض میان شرکت‌های دولتی و غیردولتی است، مطابقت ندارد.

از آنجایی که بانک‌ها بعنوان مؤسسات عظیم مالی به طرق گوناگون با اموال و دارایی‌های الخاص حقیقی و حقوقی متعددی سروکار دارند، بخشی از اختلافاتی که این اشخاص در رابطه با یکدیگر دارند به نوعی با بانک نیز ارتباط پیدا می‌کنند. هر جا که ثروت باشد اختلاف و دعوی نیز هست. اختلافات و دعاوی نیز که عمدتاً در محاکم قضایی مرتفع می‌گردد باید به مرحله اجرا درآید و اغلب در این مرحله است که شعب بانک درگیر اجرای احکام و برخی دستورات قضایی می‌شوند. اما اینکه دستورات قضایی و احکام صادر از محاکم قضایی را چگونه باید اجرا نمود، موضوعی است که گاه با مقررات و ضوابط داخلی بانک نیز روبرو می‌شود. روشن است مقررات داخلی و دستورالعمل‌های سازمان و آیین‌نامه‌های داخلی و دستورالعمل‌های سازمانی و آیین‌نامه‌های داخلی هر مؤسسه‌ای تابع مقابله با قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی را ندارد و این یک اصل مسلم حقوقی است. اما ابهامات و نقاط کور گاهی چنان عمده هستند که شبهات فراوانی را در چگونگی اجرای دستورات و احکام قضایی ایجاد نموده‌اند.

این تحقیق از آن جهت حائز اهمیت است که مقررات مربوط به اجرای احکام توقیف حساب‌های بانکی علیرغم اینکه نتیجه دادرسی‌های حقوقی دقیق و سنگین در آن عینیت می‌یابد. امری است که کمتر به آن پرداخته شده و بعنوان یک اقدام

ساده به افرادی که دارای تجربه کمتری هستند نیز سپرده می شود. لذا در نتیجه این نگرش موضوع این کتاب نیز کمتر مورد نقد و بررسی قرار گرفته و به مشکلات اجرایی آن نیز کمتر اعتنا شده. این شیوه عمل مانند آن است که کشاورزی در مراحل کشت و داشت به خوبی عمل کرده اما در هنگام برداشت مزرعه با بی توجهی قسمتی از آن را ضایع نماید وجود پرونده های کهنه فراوانی که در اجرای احکام مدنی دادگستری^{۱۱} به مرحله اجرا در نیامده اند و بعضاً محکوم له آنان از پی گیری آنها مأیوس گردیده مؤید این ادعاست. لذا با توجه به بحث و بررسی و تحقیقاتی که در بیشتر عرصه های وسیع حقوق بعمل آمده طرح این موضوع و تحقیق پیرامون آن به منظور دست یافتن به راه های ساده که در عین حال به شیوه ای درست و دقیق اجرای عدالت را تأمین نماید ضروری است اگرچه در این تحقیق اقدام قابل توجهی نشده اما این مطلب از ضرورت طرح بحث خواهد کاست.

با توجه به موارد مطرح شده در بالا در این تحقیق می خواهیم به بررسی توقیف حساب های بانکی در نظام حقوقی ایران بپردازیم و به این سوال اساسی جواب دهیم که آثار و پیامدهای توقیف حساب های بانکی در حقوق ایران چگونه می باشد؟